

Lovforslag er et særdeles godt Grundlag for en Forhandling om en detailleret Tyendelov, og en saadan mener jeg, vi bør have. Vi tør ikke gaa ind paa den Tanke, som har været fremsat, at man skulde ophæve den gamle Lov og kun træffe ganske faa Bestemmelser for Tyendet, i hvert Fald kun ganske faa for det voksne Tyende. Jeg tror, at det endnu i en lang Række Aar, indtil Tyendet bliver godt organiseret, vil være nødvendigt at have en detailleret Tyendelov. Jeg vil anmode om, at Behandlingen af Lovforslaget maa ske ret hurtigt. Thi Forholdet er jo det, at saa længe vi ikke ere færdige med denne Behandling, vedblive vi at leve under den gamle Lov, og det er en for Tyende, og jeg tror ogsaa for Husbond, ganske uholdbar Tilstand. Jeg anbefaler derfor det Udvalg, som eventuelt bliver nedsat om Lovforslaget, at fremme Arbejdet saa hurtigt, at der kan være Haab om at faa Lovforslaget ført igennem i denne Samling.

N. Jensen: Som opmærksom Tilhører under disse Dages Forhandlinger om det foreliggende Lovforslag hørte jeg forleden Dag det ærede Medlem for Svendborg Amts 4de Valgkreds (R. Christiansen) udtale, at han kunde tale om dette Lovforslag med nogen Forstaaelse, idet han havde en 48-aarig Erfaring paa dette Omraade. Jeg tænkte straks: 48 Aars Erfaring! det er der ikke mange i dette Ting, der kunne stikke. Men saa slog det ned i mig, at det maatte jeg i Grunden selv kunne, og ved at tænke mig om kom jeg til det Resultat, at jeg har en 50-aarig Erfaring paa det samme Omraade. Ganske vist er det ikke alene som Husbond; men naar man skal se upartisk paa Forholdet og dele Sol og Vind lige, er det heldigt at kunne se det fra begge Sider, og jeg har ca. 25 Aars Erfaring som Husbond og ca. 25 Aars Erfaring som Tyende, lige fra jeg var Vogterdreng i 7—8 Aars Alderen og op igennem de forskellige Grader. Jeg har aldrig i de mange Aar, hverken som Husbond eller som Tyende, haft Brug for nogen Tyendelov, og jeg tror, at Forholdet er saaledes de allerfleste Steder eller har i alt Fald været saaledes, at det store Flertal baade af Tyende og af Husbønder kun har kendt Tyendeloven af Navn. Men jeg maa indrømme, at Forholdet mellem Tyende og Husbond ikke mere er saa godt, saa hjemligt som i gamle Dage. For ca. 50 Aar siden var det meget almindeligt, at Tyendet paa Landet kaldte Hus-

bond og Madmoder Far og Mor. Det var meget almindeligt, at Tyende og Husbond gik sammen paa Arbejde, og det gjaldt vist alle Vegne, at Tyende og Husbond og dennes Familie spiste sammen ved det fælles Bord, ligesom de ogsaa havde fælles Dagligstue at opholde sig i. Dette Forhold eksisterer ikke mere i den Grad som for 50 Aar siden, men dog tror jeg, at Forholdene alligevel ere saadanne, at man de allerfleste Steder vil kunne fortsætte Tyendeforholdet under nogenlunde gode Forhold, selv om vi ingen Tyendelov fik. Desuagtet er jeg ingen Modstander af en Tyendelov, naar den tager tilbørligt Hensyn til begge Sider. I Modsætning til det ene Mindretal i Tyendekommissionen mener jeg, at baade Tyende og Husbond ere bedst tjente med en tidssvarende Tyendelov. Man har hævdet, at hvis vi ingen Tyendelov faa til at afløse den gamle af 10. Maj 1854, som efter min Mening er forældet og paa flere Steder indeholder inhumane Bestemmelser, er det mest sandsynligt, at vi beholde den gamle Lov. Der hævdes ganske vist fra visse Sider, at vi meget vel kunne ophæve denne Lov uden at sætte nogen ny i Stedet. Det tror jeg nu ikke, der let bliver Enighed om, men hvis der blev Enighed om det — der tales jo kun om det for det ældre Tyendes Vedkommende, ikke for det mindreaariges — vilde jeg anse det for meget uheldigt; det vilde være uheldigt, om Lovgivningsmagten gav blankt op og overlod til Domsmagten at træffe Afgørelser paa dette Omraade, saa meget mere som Domstolene — det er indrømmet af det Mindretal, som har foreslaaet helt at afskaffe Tyendeloven — vilde blive nødt til at træffe deres Afgørelser ud fra det Grundsyn, som har fæstet sig i Folks Bevidsthed under den gamle Tyendelov, og jeg vil dog foretrække en tidssvarende Tyendelov fremfor paa Papiret at ophæve det, vi have af gammel Lov, og blive staaende i Realiteten ved de samme Grundtanker, hvorpaa denne hviler. Naar man paastaar, at kun en lille Brøkdal af Husbønderne og Tyendet har Brug for Loven, maa jeg fuldt ud give den højtærede Justitsminister Ret, naar han forleden Dag gjorde gældende, at selv om man ikke gik med Loven i Lommen til Hverdagsbrug, vare Lovens Grundtanker saaledes indgaaede i Folks Bevidsthed, at de uden egentlig at vide det overholde den. Jeg skulde ogsaa mene, at vore Sønner og Døtre, naar de drage bort fra Hjemmet ud i Verden ikke alene for at